Svensk Ventilation

Remissvar U2020/03826/GV
Datum
2020-11-30

Svensk Ventilation
Ringvägen 100
104 62 Stockholm

Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se

Svensk Ventilations remissvar på ”Gemensamt ansvar - en modell för planering och dimensionering av gymnasial utbildning, SOU 2020:33”, diarienummer U2020/03826/GV

Svensk Ventilation är en branschorganisation för ventilationsföretag i Sverige. Medlemmarna är tillverkare, installatörer, serviceföretag, återförsäljare och konsulter. Tillsammans sysselsätter våra medlemsföretag cirka 10 000 personer och omsätter cirka 18 miljarder kronor per år i Sverige. Svensk Ventilations vision är *Ett hälsosamt och energieffektivt inomhusklimat för alla*.

Inledning

Svensk Ventilation och övriga i installationsbranschen sympatiserar med tankarna bakom förslaget men vill se ökade möjligheter för individer och företag att själva agera i enlighet med våra gemensamma förslag. Se appendix för att ta del av våra synpunkter i detalj.

Installationsbranschens gemensamma analys

Utredningen om planering och dimensionering av kommunal vuxenutbildning och gymnasieskola har utfört ett gediget och grundligt arbete med att ta fram kunskap om de utmaningar som regeringens direktiv pekade ut.

En bedömning är dock att ”den byråkratiska överbyggnad som utredningen föreslår också riskerar att ge tröghet och bristande flexibilitet i utbildningssystemet. Det kan i sin tur leda till minskad resurseffektivitet, snarare än den förbättrade som direktivet efterfrågar”.

Vi vill härmed lyfta vår oro över att utredningen innehåller förslag som riskerar att skapa en byråkratisk koloss där vissa företag och branscher blir osynliga. Dimensioneringen av gymnasial utbildning kan inte vila på branschorganisationers möjlighet att påverka – den måste vila på företagens och samhällets reella behov. Företag och vuxna individer måste ges större möjlighet att själva fatta beslut som leder till att Sveriges kompetensförsörjning fungerar.

Det gäller framförallt yrkesroller som dagens ungdomsgymnasium inte klarar av att tillhandahålla med tillräcklig volym och kvalitet för montering av isolering, ventilation, kyla och värme samt installation av elektricitet och kontroll över de elektriska signaler som styr alla aspekter av våra dagliga liv.

God ekonomisk hushållning när det gäller gymnasial utbildning handlar inte bara om hur offentliga resurser organiseras. Det handlar minst lika mycket om individens

möjligheter till ett livslångt lärande och det lilla företagets behov av att snabbt kunna hitta rätt kompetens utan orimligt stora risker och höga administrativa kostnader.

När 15-åringen funderar över gymnasievalet handlar det om livets framtida möjligheter; Vem kan jag bli? Vem vill jag vara under gymnasietiden? Då kan ett yrke som ventilationsisolerare, eller linjemontör, framstå som extremt abstrakt - om dessa yrken överhuvudtaget finns som möjliga alternativ. Därför är möjligheten att komplettera eller byta inriktning som vuxen helt avgörande.

De stora klimatsmarta teknik- och infrastruktursatsningar som regeringen gör i budgetpropositionen för 2021 utmanar det system vi idag har för att utbilda och vidareutbilda individer. Vi måste utveckla strukturer och incitament som hjälper företag att hitta och utveckla den kompetens de behöver för att kunna vara attraktiva på en arbetsmarknad med många alternativ. Att kunna behålla och utveckla sina medarbetare är helt enkelt en överlevnadsfråga för våra medlemsföretag.

Svensk Ventilation och installationsbranschens gemensamma förslag

Vår uppfattning är att utredningen behöver kompletteras med följande sex förslag.

1) Yrkesprov som säkerställer kvaliteten i gymnasial utbildning för unga och vuxna. Vissa medlemsföretag har begränsade ekonomiska marginaler. Yrkesprov är ett bra verktyg för att säkerställa att eleven har rätt kompetens. Det ger läraren konkreta läranderesultat att arbeta mot och företaget som anställer kan känna sig trygga med att den nyanställde snabbt kan möta kunden.

2) Rätt att läsa gymnasiekurser för Företagslärlingar som våra medlemsföretag anställer. Installationsbranschens kollektivavtalade modeller för Företagslärling (www.insu.se) gör det möjligt att komplettera med kompetenser som det reguljära utbildningssystemet på orten saknar. Utbildningsformen har också visat sig vara ett viktigt verktyg för att samhällsbyggnadssektorn ska nå Regeringens mål om minst 25 procent kvinnor 2030. För att systemet ska kunna utvecklas måste de små företagen avlastas genom garanterad tillgång till gymnasiekurser i fastställda yrkespaket för det aktuella yrket.

3) Kompetensavdrag motsvarande arbetsgivaravgiften för en Företagslärling som saknar tidigare erfarenhet eller utbildning. När våra små medlemsföretag anställer en person som saknar relevant utbildning och yrkeserfarenhet är det rimligt att upplärlingskostnaden delfinansieras av staten genom en typ av kompetensavdrag motsvarande arbetsgivaravgiften.

4) Garanterade utbildningsplatser för samhällsviktiga funktioner. De funktioner som MSB klassificerar som samhällsviktiga måste också kompetensförsörjas. För att säkerställa elektrifiering och fungerande elförsörjning krävs till exempel 20 utbildningsplatser per län för elkraftmontörer (eldistribution). Serverhallar, sjukvård och livsmedelshantering måste också garanteras genom kyl- och ventilationsteknik. VA-systemet måste upprustas och byggas ut för att säkerställa tillgången på rent vatten.

5) Ökat inslag av individualisering med olika studietakt och individuellt anpassad mix av skolförlagd och arbetsplatsförlagd träning. Genom vårt fleråriga arbete med Främjandemedel har vi lärt oss att individen måste få en starkare plattform under resan mot anställningsbarhet. Vägledning, validering och komplettering med gymnasiekurser kan med fördel kombineras med perioder av praktik. Vid behov kan också en coach säkerställa att samspelet mellan individen, det lilla företaget och samhället fungerar.

Svensk Ventilation

Postadress
Box 17154
104 62 Stockholm

Besöks-/Leveransadress
Ringvägen 100
104 62 Stockholm

Telefon
08-762 75 00

E-post
info@svenskventilation.se
Hemsida
www.svenskventilation.se

Behovet av en coach ska på ett smidigt sätt kunna beställas av det lilla företaget.

6) Garantera yrkespaket för elever på högskoleförberedande program. För det samhällsvetenskapliga programmet är prognosen för examen från högskolan ca 30 procent. Ge därför dessa elever chansen att välja ett yrkespaket inför år 3 på gymnasieskolan eller i direkt anslutning till studentutspringet. Det skulle radikalt sänka etableringsåldern i Sverige.

Med dessa kompletterande förslag ökar möjligheten att infria dimensioneringsutredningens uppdrag att:

• Förbättra elevernas tillgång till ett allsidigt brett utbud av utbildningar av hög kvalitet.

• Trygga den regionala och nationella kompetensförsörjningen.

• Främja en likvärdig utbildning och minska segregationen.

• Effektivisera resursutnyttjandet.

Med våra förslag för en lärlingsutbildning som styrs av företagens behov, kan försörjning av kompetenser som är viktiga för klimatomställningen säkerställas utan kostnadsdrivande administration. Det ger också Sverige en lärlingsutbildning som infriar de rekommendationer EU-kommissionen tagit fram. Våra upplägg för ”Företagslärling” kan med fördel också användas som modell för kommunernas lärlingsvux.

Utredningen beskriver själva den utveckling som vi vill hitta en lösning på:

”Situationen inom VVS- och fastighetsprogrammet kan användas som ett illustrerande exempel. De mindre inriktningarna på detta program – i synnerhet ventilation, fastighet, men även kyl- och värmepumpsteknik – har försvunnit från flera pendlingsområden. Oftast handlar det om en utfasning på grund av lågt antal sökande, men i vissa fall kan nedläggningen bestå i att redan få platser i form av gymnasial lärlingsutbildning försvunnit helt”.

Vissa medlemsföretag har en tradition av att lära upp nya, unga, medarbetare och tidigt ge dem ett ansvar som främjar lärande. Vår bransch präglas av en stark tradition av informellt lärande. Samhällets stöd till det kollegiala lärande och ständiga problemlösande som är installatörens vardag behöver dock utvecklas.

Frågor med anledning av dessa synpunkter kan ställas till:
Britta Permats, e-post britta.permats@svenskventilation.se, tel. 08-762 75 53

Britta Permats

VD

Svensk Ventilation

Svensk Ventilation

Postadress
Box 17154
104 62 Stockholm

Besöks-/Leveransadress
Ringvägen 100
104 62 Stockholm

Telefon
08-762 75 00

E-post
info@svenskventilation.se
Hemsida
www.svenskventilation.se

Appendix

6.1.1	Tillstyrker
Tillstyrker förslaget om att det ska tas betydande hänsyn till både ungdomarnas efterfrågan och behov och arbetsmarknadens behov när huvudmän bestämmer vilka utbildningar som ska erbjudas och antalet platser på utbildningarna. En förutsättning för att detta ska fungera är givetvis att både elevernas efterfrågan och behov och arbetsmarknadens behov är kända. Det finns stora behov av underlag av hög kvalitet och som har stor träffsäkerhet	

6.1.2	Tillstyrker
Tillstyrker utredningens förslag om att kommuner ska ingå ett samverkansavtal för gymnasieskolan. Vi välkomnar förtydligandet och utvecklandet av samverkan mellan kommuner inom regionalt yrkesvux. Vi instämmer i utredningens bedömning att samverkan behöver stärkas och förbättras avseende planering och dimensionering för att möta arbetsmarknadens kompetensbehov. Vi vill särskilt påminna om de förslag som Skolverket i december 2019 lämnade in till utbildningsdepartementet om revidering av förordningen för försöksverksamheten med Branschskola. Vi kan inte spilla tid när det gäller att permanenta Branschskola för t ex eldistribution samt kyl-, värme och ventilationsteknik.	

6.1.3	Tillstyrker

6.1.4	Tillstyrker delar av förslaget
Utredningen föreslår att det ska förtydligas i förordningen om regionalt yrkesvux att personer hemmahörande i ett samverkansområde fritt ska kunna söka utbildning som erbjuds inom samverkansområdet samt att kommunerna ska ta emot behöriga sökanden från alla delar av samverkansområdet. Vi tillstyrker dessa delar av förslaget. Hela installationsbranschen anser att det är av största vikt att möjligheterna för yrkesväxlare att ta del av utbildning inom yrkesvux stärks. Dagens urvalskriterier utgör ett hinder. Det gäller även möjlighet till kompetensutveckling genom komvux och kompletterande utbildning efter genomförd validering.	

6.1.5	Tillstyrker
Vi ser dock gärna att fördelningen av resurser för Yrkesvux utgår från de analyser som görs av Myndigheten för Yrkeshögskolan. Utbildningsplatser bör garanteras för samhällsviktiga funktioner enligt MSB:s definition.	

6.2.1	Tillstyrker
En förutsättning för att vi ska kunna tillstyrka förslaget, är att sämre skolor måste kunna ersättas	

med bättre skolor. Det gäller oavsett om det är en kommunal eller fristående aktör som inte håller måttet. Det ställer stora krav på att Skolinspektionen kan bedöma utbildningarnas kvalitet och det kommer att kräva ett stort utvecklingsarbete hos myndigheten.

6.2.2	Tillstyrker

6.3.1	Tillstyrker
Som utredningen konstaterar behöver flera olika myndigheter med befintliga uppdrag om analys och prognoser om arbetsmarknadens behov få i uppdrag att förse Skolverket med analyser av arbetsmarknadsbehoven på regional nivå som ska användas i planeringsunderlaget. Vi vill understryka att det är viktigt att både de nationella programråden och branschorganisationer är involverade i analysen och användandet av prognoserna. Det är också viktigt att påpeka att för kompetensförsörjningens del är det viktigare att veta hur många som tar examen från ett visst program och inriktning än antalet som söker sig till utbildningen. Vi anser att det är självklart att Skolverket ska få i uppdrag att genomföra statistikinsamling om sökande, mottagna och antagna till sammanhållna yrkesutbildningar i komvux på gymnasial nivå. Det är anmärkningsvärt att det inte sker idag. Positivt att Arbetsförmedlingen ska kategorisera arbetsmarknadsutbildning så att jämförbarheten med det reguljära utbildningssystemet ökar samt att Arbetsförmedlingen ska förse Skolverket med underlag om planerade och genomförda arbetsmarknadsutbildningar. Det är viktigt att Arbetsförmedlingen anpassar arbetsmarknadsutbildningen så att den kompletterar det reguljära utbildningssystemet och täcker behov som annars inte hade tillfredsställts. Svensk Ventilation anser inte att Skolverket ska regionaliseras. När det gäller arbetet med planeringsunderlag anser vi att det kräver centraliserade processer för att fungera effektivt. Däremot delar vi utredningens bedömning om att det behövs mer regionalt stöd, till exempel från Skolverket. Det krävs inte en regionaliserad skolmyndighet för att skapa ett väl fungerande regionalt stöd. Installationsbranschen ser gärna att Länsstyrelserna får en tydligare roll när det gäller att säkerställa fungerande kompetensförsörjning som bidrar till regionens utveckling.	

6.3.2	Tillstyrker

6.3.3	Tillstyrker
Skolverket behöver säkerställa att uppgifterna kan inhämtas med så lite administrativa pålagor på huvudmännen som möjligt. Det är också viktigt att Skolverkets informationsplattform är öppen så att fler aktörer kan använda sig av data från plattformen.	

6.3.4	Tillstyrker
Information om vilka utbildningar som finns och vilka resultat som utbildningarna leder till är	

såklart avgörande för att eleverna ska kunna göra medvetna och välgrundade utbildningsval. Det förutsätter att huvudmännen tydligt redovisar utbildningarnas resultat. Det gäller både etableringen på arbetsmarknaden och övergången till högre studier. Men också genomströmning och examensfrekvens samt andra relevanta resultatmått. Installationsbranschen ser gärna att redovisningen ligger i linje med European Skills Index. Det räcker dock inte att den här informationen enbart finns hos huvudmännen utan den måste också finnas lätt tillgänglig på Skolverkets informationsplattform. Där ska informationen finnas på nationell, regional, kommunal och enhetsnivå och det måste vara enkelt att jämföra utbildningar och huvudmän med varandra. Vi vill påpeka att det är viktigt att studie- och yrkesvägledningen i utbildningssystemet fungerar väl, för både unga och vuxna. Det finns förbättringspotential inom det området idag. Regeringen bör skyndsamt hantera utredningen Framtidsval – karriärvägledning för individ och samhälle. Vi anser att samma statistik bör redovisas både för gymnasieskolan och för sammanhållna yrkesutbildningar inom komvux. Det är märkligt att utredningen inte föreslår detta.

6.3.5	Kommentar
Svensk Ventilation känner **stor oro** för att våra företag och yrken försvinner i den överbyggnad med regionala branschråd som utredningen föreslår. Flera av våra medlemsföretag är små, med begränsade resurser. Som branschorganisation har vi inte kapacitet att bemanna några kompetensråd och våra företag tar redan ett stort ansvar för att lära upp nya medarbetare; praktik, APL, LIA, lärlingstid, olika skol- och branschråd. Det är orimligt att lägga ytterligare ansvar och administrativa uppgifter på våra medlemsföretag. Det är heller inte uppenbart att det är de tänkta regionala branschråden är bäst lämpade att bidra med att bedöma arbetsmarknadsbehovet i varje primärt samverkansområde. Här kanske Länsstyrelserna kan spela en roll.	

6.3.6	Tillstyrker

6.4.1	Tillstyrker med tillägg
Särskild hänsyn tas till de gemensamma antagningsorganisationerna som fungerar väl idag. Vi anser att antagningsorganisation bör vara gemensam för gymnasieskolan och vuxenutbildningen. Se 6.9.3.	

6.6.1	Tillstyrker

6.6.2	Tillstyrker med tillägg
Risken är stor att tilltron till att statlig detaljplanering ska lösa planeringen och dimensioneringen av gymnasial utbildning. Det behöver finnas en flexibilitet regionalt och lokalt kring vilka program och inriktningar som ska ges. Vem som ska utföra utbildningen behöver utgå från kvalitet på	

utbildningen och inte utifrån någon proportionell fördelning. Till detta kommer installations-branschens konkreta förslag att öka individers och företags möjlighet att ta eget ansvar för sin kompetensförsörjning och kompetensutveckling.

På grund av bristande hänsyn till hela arbetsmarknadens kompetensbehov i kommunernas planering av yrkesutbildning gör utredningen bedömningen att staten behöver ta ett större ansvar för planering och dimensionering även inom komvux. Till detta kommer installationsbranschens konkreta förslag att öka individers och företags möjlighet att ta eget ansvar för sin kompetensförsörjning och kompetensutveckling.

Vi är positiva till förslaget, givet att formerna för Skolverkets arbete med analys är utvecklat och fungerar på ett ändamålsenligt sätt.

6.6.4	Kommentar

Om Skolverket ska besluta om regionala ramar för utbildningsutbudet är det också självklart att kommuner, huvudmän, branscher och lärosäten får lämna synpunkter på dessa innan beslut fattas. Det behövs en stor transparens och tydlig dialog mellan olika aktörer så att utbildningsutbudet motsvarar elevernas efterfrågan och arbetsmarknadens behov av kompetens.

Till detta kommer installationsbranschens konkreta förslag att öka individers och företags möjlighet att ta eget ansvar för sin kompetensförsörjning och kompetensutveckling.

6.6.7	Avstyrker

Vi anser att frågan kräver ytterligare utredning. Då behöver också andra mekanismer, som en tydlig kvalitetsuppföljning av samtliga huvudmän inkluderas.

6.6.8	Tillstyrker med tillägg

Vi tillstyrker förslaget under förutsättning att arbetet med att ta fram vilka sammanhållna yrkesutbildningar som ska vara nationella och vilket innehåll dessa ska ha görs i nära dialog med installationsbranschen. För att utbildningarna ska vara relevanta och leda till arbete krävs en stark förankring hos både privata och offentliga arbetsgivare.

Att utgå från de nationella yrkespaketen är ett sätt att säkerställa att de sammanhållande yrkesutbildningarna motsvarar branschernas kompetenskrav, vilket är avgörande för ändamålsenlig utbildning och anställningsbarhet.

Utredningen för ett resonemang om huruvida det ska finnas en övre och nedre gräns för hur många poäng en sammanhållen yrkesutbildning får omfatta. Vi vill understryka att det är branschernas krav och behov som måste styra omfattningen på olika utbildningar. Längden på utbildningen bör baseras på en sammanvägning av branschernas krav för det aktuella yrket och individens förkunskaper.

Vi välkomnar utredningens förslag att personer som genomgått sammanhållen yrkesutbildning ska få en dokumentation, ett självständigt dokument som utgör ett reellt erkännande.

Svensk Ventilation

Postadress
Box 17154
104 62 Stockholm

Besöks-/Leveransadress
Ringvägen 100
104 62 Stockholm

Telefon
08-762 75 00

E-post
info@svenskventilation.se
Hemsida
www.svenskventilation.se

6.6.9	Tillstyrker förslaget om det kompletteras

Utredningen lyfter behovet av att kommunerna ska kunna erbjuda individuella lösningar. Här har installationsbranschens kompletterade förslag en viktig funktion.

Valideringsdelegationens förslag om att kommuner ska vara skyldiga att erbjuda inledande kartläggning av kompetens och eventuellt även validering inför utbildning inom komvux, ser installationsbranschen som en viktig komponent för en effektivare och mer ändamålsenlig vuxenutbildning. Ett väl fungerande system för inledande kartläggning och validering följt av utbildning utifrån individens förkunskaper och arbetslivets behov kan bidra till både effektivare utbildningsvägar och bättre matchning.

Installationsbranschen vill understryka att små och specifika behov på arbetsmarknaden riskerar att inte fångas upp av Skolverkets styrande ramar. Installationsbranschens gemensamma förslag har därför en viktig kompletterande funktion, där företag och branscher själva kan initiera utbildningar.

Tillsammans med Svenskt Näringsliv föreslår vi därför en försöksverksamhet där yrkesutbildning på gymnasial nivå, primärt inom yrkesvux, kan initieras av företag och branscher tillsammans med utbildningsanordnare. Inom ramen för det riktade statsbidraget för yrkesvux hos Skolverket, som idag enbart kan sökas av kommuner, bör det reserveras en andel där företag eller branscher tillsammans med utbildningsaktörer kan ansöka om medel för att anordna utbildningar.

Vidare anser installationsbranschen att förslaget behöver kompletteras med stärkta förutsättningar för branschskolor för mindre och specifika yrken, genom att försöksverksamheten med branschskolor utvecklas och permanentas.

Risken att kommunerna förlorar sin flexibilitet i anordnandet av enstaka yrkesinriktade kurser riskerar även att påverka tillgängligheten på kompletterande utbildning efter genomförd branschvalidering, som redan idag brister. Det finns i vissa fall även skäl att utveckla utbudet av enstaka yrkeskurser för att bättre motsvara branschernas behov.

Installationsbranschen tillstyrker utredningens förslag under förutsättning att de kompletteras med funktioner och tillägg enligt ovan som värnar tillgänglighet, flexibilitet och resurseffektivitet.

6.6.10	Tillstyrker med tillägg

Enligt utredningens förslag ska hemkommunen finansiera individers utbildning som sker hos annan kommun inom det primära samverkansområdet och att det är valbart för hemkommunen att finansiera utbildning som sker utanför det primära samverkansområdet.

Det finns skäl att utvidga hemkommunernas skyldighet till att finansiera utbildning även utanför det primära samverkansområdet av två skäl. Dels är utbudet i någon mån begränsat då det primära samverkansområdet har samma ram och därmed utbildningsutbud. Dels kan en individ bo nära utkanten av det primära samverkansområdet och ha bättre förutsättningar att utbilda sig utanför det primära samverkansområdet.

6.8.1	Kommentar

Vi anser att det riktade statsbidraget ska finnas kvar tills vidare för alla former av regional yrkesutbildning för vuxna. Därmed även för de utpekade områdena, detta till skillnad från utredningen

6.8.2	Tillstyrker med tillägg

Det är bra att all sammanhållen yrkesutbildning föreslås innehålla APL även yrkesutbildningar utanför yrkesvux. APL är helt avgörande för att en yrkesutbildning ska vara relevant. Installationsbranschen föreslår därför att varje elev eller vuxenstuderande ska garanteras minst ett platsbesök av ansvarig lärare.

Installationsbranschen anser att dagens **15 procent** inom yrkesvux borde vara ett minimum för all sammanhållen yrkesutbildning inom komvux. Undantag bör göras för individer som kan valideras relevant yrkeserfarenhet.

Det är dock viktigt att installationsbranschens små företag erhåller ersättning för den stora utbildningsinsats som görs genom en utbildnings- eller praktikpeng.

6.8.3	Kommentar

Installationsbranschen känner **stor oro** för att våra företag och yrken försvinner i den överbyggnad med regionala branschråd som utredningen föreslår.

Marginalerna för våra medlemsföretag är små, både när gäller tid och pengar. Som branschorganisation har vi inte kapacitet att bemanna några kompetensråd men det är ytterst osannolikt att våra medlemsföretag kan avsätta oavlönad tid för denna administrativa uppgift.

Det är heller inte uppenbart att det är de tänkta regionala branschråden som är bäst lämpade att bidra med att bedöma arbetsmarknadsbehovet i varje primärt samverkansområde. Här ser Installationsbranschen en möjlig roll för Länsstyrelserna.

6.9.1	Delar utredningens bedömning

Utan en fungerande kvalitetsgranskning riskerar utredningens andra steg att cementera dåliga skolor. En väl fungerande granskning av undervisningens kvalitet i gymnasial utbildning i allmänhet och yrkesutbildning i synnerhet är en förutsättning för att gå vidare med utredningens andra steg.

6.9.2	Delar utredningens bedömning

Gymnasieutbildningen behöver utvecklas och det är viktigt att de nationella programrådens roll ständigt stärks och utvecklas för att säkerställa att utbildningarna lever upp till de förväntningar näringslivet har på gymnasieprogrammen. Både de högskoleförberedande programmen och yrkesprogrammen behöver bli bättre och samtliga elever i gymnasieskolan behöver nå längre än vad de gör idag. Gymnasieskolan måste också bli mer flexibel, gärna med ett erbjudande om ett yrkespaket inför år 3 för de elever som vill kunna arbeta direkt efter studenten.

Utredningen nämner också några av Svenskt Näringsliv efterfrågade reformer. Något som borde genomföras skyndsamt är reformen om grundläggande högskolebehörigheten. Högskole-behörigheten ska ingå på samtliga program men att den på yrkesprogrammen ska gå att välja bort eller byta ut mot fler yrkesämnen.

Svensk Ventilation

Postadress
Box 17154
104 62 Stockholm

Besöks-/Leveransadress
Ringvägen 100
104 62 Stockholm

Telefon
08-762 75 00

E-post
info@svenskventilation.se
Hemsida
www.svenskventilation.se

För installationsbranschen är det särskilt angeläget att utreda hur idrottsutbildningar bättre kan kombineras med yrkesprogrammen El- och energi samt VVS- och fastighet. Installationsbranschen understryker vikten av att yrkesutbildning kvalitetssäkras med ett yrkesprov.

6.9.3	Delar utredningens bedömning
Tillsammans med Svenskt Näringsliv delar installationsbranschen utredningens bedömning och anser att gemensamma antagningskanslier bör tas fram för samtliga huvudmän som bedriver sammanhållen yrkesutbildning inom komvux. Dessa är med fördel gemensamma med gymnasieskolans (Förslag 6.4.1).	

7.2.4	Kommentar
Att elever med olika bakgrund möts i gymnasieskolan är viktigt. Det är också viktigt att elever som går på olika program möts. När det gäller planering av gymnasieskolor bör särskilt fokus riktas mot att elever på högskoleförberedande program och yrkesprogram möts. Samtidigt tvingas vi konstatera att utbildningsmiljön på många skolor skrämmer bort flickor från våra två viktigaste gymnasieprogram: VVS- och fastighet; El och energi. Vår bästa installationsskola, Universitetsholmen i Malmö, riskerar att förpassas till ett trist industriområde samtidigt som de styrande politikerna påstår att de värnar yrkesutbildning	

Svensk Ventilation

Postadress
Box 17154
104 62 Stockholm

Besöks-/Leveransadress
Ringvägen 100
104 62 Stockholm

Telefon
08-762 75 00

E-post
info@svenskventilation.se
Hemsida
www.svenskventilation.se